

ΒΟΥΝΕΣΙΩΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

Νάνος Παναγιώτης
Μιχαηλίδης 92-94
Καρδίτσα

α του συλλόγου Μορφοβουιωτών
ρόνος 1991 Αρ. φύλλου 24
Διευθύνεται από συντακτική επιτροπή
Διμ. έκδοση
εθύηση Αγ. Αναστασίας 5 Περισσός

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ 19 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Επειτα από συζητήσεις χρόνων, και μετά από διαρκείς αναβολές το Λαογραφικό Μουσείο Μορφοβουιού αρχίζει να παίρνει το δρόμο του. Στις 22 Σεπτεμβρίου ημέρα Κυριακή ξεκίνησε η προσπάθεια συγκέντρωσης λαογραφικών αντικειμένων.

Την πρωτοβουλία ανέλαβε το Δ.Σ. των Μορφοβουιωτών της Καρδίτσας και ο Πρόεδρος της Κοινότητας. Στην προσπάθεια αυτή ανταποκρίθηκαν πρόθυμα οι κάτοικοι που πρόσφεραν δωρεάν τα παλιά είδη που είχαν στο σπίτι τους για να γίνει πραγματικότητα το όνειρο τόσων χρόνων.

Στόχος της προσπάθειας είναι να συγκεντρωθούν όλα τα αντικείμενα που έχουν λαογραφική και ιστορική αξία. Σκοπός σε πρώτη φάση είναι να διασωθούν και να συντηρηθούν, όσα αντικείμενα λαϊκής τέχνης απόμειναν και να καταγραφεί η ιστορία του χωριού μέσα από αυτά. Τα πρώτα αντικείμενα συγκεντρώθηκαν κάτω στην αίθουσα του πνευματικού κέντρου, ενώ κάποια από αυτά δόθηκαν για να γίνει η απαραίτητη συντήρηση.

Ο πίνακας που ακολουθεί καταγράφει τους πρώτους δωρητές των ειδών που τα πρόσφεραν με ενθουσιασμό στα μέλη του Συλλόγου.

1. Νάνος Θωμάς του Ηλία (πρόεδρος του χωριού). Πρόσφερε ένα μπουτινέλο, ένα δερμόνι, μια κόφτρα, δυο καρπολόγια, μια τσουκάλα, και δυο εμπροσθογεμή τουφέκια, οικογενειακά κειμήλια που χρησιμοποιήθηκαν κατά των Τούρκων.
2. Οι συνυφάδες Ροδάνθη και Ευαγγελία Νάνου πρόσφεραν ένα αργαλειό ξύλινο πλήρη.
3. Η Φωτεινή Τσιαντούλα (σύζ. του Χαράλαμπου) πρόσφερε ένα τσικρίκι.
4. Η Πανταζή Φωτεινή (Φώτω) πρόσφερε ένα τσικρίκι.
5. Η Κοντοστέργιου Βάγγιω μια ρόκα και το αδράχτι και ένα τσουκάλι.
6. Ο Νίκος Ρεφενές, ένα παλιό σφραγιστήρι για πρόσφορα με χρονολογία 1943 μια ρόκα, ένα κόκαλο ξύλινο, και μια ξύλινη κουτάλα.
7. Ο Σκούφης Απόστολος του Θωμά ένα δισάκι υφαντό, ένα σακί μια φούστα αργαλίσια και μια ποδιά.
8. Ο Μπαρμπα Νώντας έφερε δυο μ'τάρια κι ένα χτένι αργαλειού.
9. Ο Βασίλειος Καλαντζής του Χρήστου μια δοκάνη που αλώνιζαν σε καλή κατάσταση.
10. Ο Ηλίας Γόρδιος (πεθερός του Προέδρου) πρόσφερε ένα τουφέκι με ημερομηνία 1858.

Υπάρχουν όμως πολλά ακόμα είδη που εντοπίστηκαν και οι χωριανοί μας δεσμεύτηκαν να προσφέρουν στο Λαογραφικό Μουσείο.

Για τα είδη που συγκεντρώθηκαν θα γίνουν οι ενέργειες συντήρησής τους και γύρω στο Πάσχα θα λειτουργήσει η πρώτη έκθεση της Λαογραφικής Συλλογής.

Ο Σύλλογος Μορφοβουιωτών Καρδίτσας κάνει έκκληση σε όλους τους χωριανούς να ψάξουν στα κατώγια και να βρουν όλα τα παλιά αντικείμενα που έτσι κι αλλιώς καμμία αξία δεν έχουν γι' αυτούς.

Αντίθετα η συγκέντρωση και η έκθεση των ειδών αυτών θα σώσει τα ίδια τα αντικείμενα και το όνομα του κατόχου θα φαίνεται στο μουσείο για πάντα.

Το πιο σπουδαίο όμως απ' όλα είναι ότι η τοπική ιστορία θα καταγραφεί και θα δοθεί η ευκαιρία στα νέα παιδιά να γνωρίσουν ένα άλλο κόσμο κι εποχή.

Για την καλύτερη οργάνωση, συντήρηση και αξιοποίηση του υλικού, μέλος του Συλλόγου

Καλούμε όλους του Βουνεσιώτες.

Στην Ετήσια Γενική Συνέλευση. Με Θέμα, τον οικονομικό Απολογισμό του Έτους 1991. Η παρουσία όλων σας θεωρείται απαραίτητη. Προτείνοντας ο καθένας αυτό που θεωρεί σωστό για το μέλλον του συλλόγου μας.

Η συνέλευση θα γίνει στο Καφενείο των Συγχωριανών μας Βαγγέλη Καφεντζή και Σωκράτη Καφεντζή. Ο σύλλογος, σας προσκαλεί για ένα ουζάκι τη μέρα της συνέλευσης. Ραντεβού στις 19 Ιανουαρίου και ώρα 10.00 Επίσης την ίδια μέρα θα κόψουμε και την πίττα.

Το Δ.Σ.

ΝΕΑ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Εργασίες συντήρησης και καθαρισμού έγιναν στο μοναστήρι Αγ. Τριάδος του χωριού μας. Το εκκλησιαστικό Συμβούλιο με επικεφαλής τον ιερέα Β. Νάνο, ζήτησαν από την Νομαρχία μηχανήμα, το οποίο και έκανε τον καθαρισμό. Παράλληλα έγινε καθαρισμός και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου.

Σε συνεργασία με το Σύλλογο Μορφοβουιωτών Καρδίτσας ο χώρος θα δενδροφυτευτεί.

Το πρόβλημα της θέρμανσης της εκκλησίας του χωριού απασχολεί έντονα το εκκλησιαστικό συμβούλιο. Η θέρμανση με τις σόμπες έχει προκαλέσει φθορές στις αγιογραφίες (μαύρισαν) και για το λόγο αυτό έχει επιλεγεί η λύση της κεντρικής θέρμανσης. Η δαπάνη υπολογίζεται να ανέλθει στα 2 εκατομ. περίπου. Για την κάλυψη του ποσού αυτού η εκκλησία ζητά την συμπαράσταση όλων μας.

ΔΕΝ ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ ΤΟ LEADER ΑΓΡΑΦΩΝ

Αρνητική κατάληξη με δυσμενείς επιπτώσεις είχε η πρόταση του προγράμματος LEADER Αγράφων.

Παρά την αρχική ευφορία και την αισιοδοξία που επικράτησε, τελικά δεν εγκρίθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας.

Ετσι οι ελπίδες για αξιοποίηση και ανάπτυξη της περιοχής των Αγράφων και κύρια των χωριών της Λίμνης Ν. Πλαστήρα περιορίζονται. Το πρόγραμμα προέβλεπε έργα ύψους 1,7 δις δρχ.

Την πρόταση συντάξε η ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. (αναπτυξιακή Καρδίτσας).

Στην πρόταση είχαν συμπεριληφθεί και δυο σημαντικά έργα για την κοινότητά μας. Το ένα ήταν η διαμόρφωση του χώρου Αη Θανάση - Αλαταριές σε πάρκο πολλαπλών χρήσεων. Το δεύτερο έργο ήταν η διαμόρφωση και δενδρομύτευση του περιβάλλοντος χώρου του Μοναστηριού της Αγ. Τριάδος. Η απόρριψη της πρότασης αυτής θα έχει αρνητικές επιπτώσεις σ' όλη την περιοχή και το Νομό

Καρδίτσας είχε επαφές με αρμόδιους παραγωγικούς του υπουργείου Πολιτισμού στην Αθήνα και με την Λαογράφο-Εθνολόγο κ. Π. Θεολόγη.

Οι εκτιμήσεις είναι θετικές για την προσπάθεια αυτή και με την συμπαράσταση όλων των χωριανών η Καρδίτσα θα αποκτήσει το τρίτο Λαογραφικό Μουσείο (προηγούνται η Πορτίτσα, και τα Κανάλια). Δεν απομένει παρά να προσπαθήσουμε όλοι μαζί.

ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ

Ο Σύλλογος Απανταχού Μορφοβουιωτών Αθήνας σας προσκαλεί και εφέτος στον καθηρομένο μας αποκριάτικοχορό στο γνωστό μας Κέντρο «ΚΑΣΤΕΛΟ» με πλούσιο Καλλιτεχνικό πρόγραμμα ΛΑΪΚΑ-ΔΗΜΟΤΙΚΑ-ΜΠΑΛΕΤΑ.

Ραντεβού στις 7 Φεβρουαρίου για το βουνεσιώτικο ξεφάντωμα.

Διευκρινίζοντας το Συμβούλιο διάλεξε και εφέτος το κέντρο ΚΑΣΤΕΛΟ για πολλούς λόγους. Πέρα από το εκλεκτό πρόγραμμα, μας επιτρέπει χωρίς δέσμευση αριθμού ατόμων που είναι και το καθωριστικό για μας και επιπλέον το διήμερο που ζητάμε Παρασκευή ή Σάββατο.

Σας περιμένουμε μαζί με τους φίλους σας να περάσουμε μια αξέχαστη βραδιά.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Η αξιοποίηση της Βιβλιοθήκης και αυτής που δώρησε ο Βάγιας Μ. Τσούλας ξεκίνησε πρις από λίγο καιρό.

Τα βιβλία που δώρησε ο συγχωριανός μας σφραγίστηκαν με ειδική σφραγίδα και δόθηκε παραγγελία να συμπληρωθεί το έπιπλο και να τοποθετηθούν τζάμια, ώστε να είναι ομοιόμορφη με την υπόλοιπη βιβλιοθήκη.

Την λειτουργία της δανειστικής βιβλιοθήκης θα αναλάβει ο Δημητράκης Τσιαντής (του Στέφου) ο οποίος υπηρετεί ως δάσκαλος (Νομαρχιακός) στο χωριό.

Για δεύτερη χρονιά μέρος του Πνευματικού κέντρου χρησιμοποιείται για μάθηση της Αγγλικής γλώσσας. Οι μαθητές που μένουν στο χωριό μαθαίνουν αγγλικά τα οποία διδάσκει καθηγήτρια, η οποία είναι νύφη Βουνεσιώτισα (του Βαλαδώρου).

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ -

γράφει ο Ν.Ι.Π.

Τις τελευταίες δεκαετίες στην περιοχή του χωριού μας αλλά και στις γειτονικές κοινότητες φυτεύθηκαν από τους αγρότες δεκάδες ελαιόδενδρα, τα οποία αποδίδουν τους πρώτους καρπούς. (Παράξενο βέβαια μας φαίνεται το χωριό μας να έχει παραγωγή ελαιών)

Η φετινή παραγωγή ήταν πολύ καλή και η ποιότητα άριστη. Όμως οι χωριανοί αντιμετώπισαν ένα σοβαρό πρόβλημα: Σε ποιό ελαιοτριβείο θα μετέτρεπαν τους καρπούς σε λάδι;

Το πιο κοντινό... ήταν στα γειτονικά Τρίκαλα σ' ένα χωριό όπου και πήγαν με αρκετή ταλαιπωρία. Είναι πλέον καιρός να δημιουργηθεί ένα ελαιοτριβείο από κοινού με τις άλλες δυο κοινότητες (Μεσενικόλα-Μοσχάτου) και να καλύψει τις ανάγκες όχι μόνο της περιοχής αλλά όλων όσων έχουν λιόδενδρα στην Καρδίτσα. Ετσι κι αλλιώς η παραγωγή θα αυξάνει γιατί πολλά περιβόλια φυτεύονται ακόμα.

**Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΕΥΧΕΤΑΙ
ΣΕ ΟΛΟΥΣ**

**ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ ΤΟ
1992**

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΙΕΣ

Βασίλη Καραθάνου

Αφού το Καλοκαίρι πέρασε καλά και για τους νέους αλλά και για τους γέρους τώρα μπαίνουμε στο χειμώνα γιατί όπως και να το κάνουμε το χιόνι θα είναι αναπόφευκτο αλλά εκείνο που είναι που δεν τρομάζει τίποτε τους Βουνεσιώτες πρώτον που είναι μαθημένοι από χειρότερα από τα παλιά χρόνια αλλά είναι όλα πιο σύγχρονα από τα προηγούμενα χρόνια με τις βρύσες μέσα στα σπίτια και όλα έτοιμα και δεν τρέχει ούτε για ξύλα ούτε για το μήλο όπως τότε έτσι την αράζουν στη σόμπα ή από κάτω στη βελέντζα και ας ρίχνει ένα μέτρο κι αν είναι και οι δυο αντζωή λέει ο ένας τον άλλο τώρα να ειδήξ έξω τη καιρό κάνει βγαίνει η γριά στο παράθυρο και αφού βλέπει κακοκαιρία τον λέει μην το κουνάς ρούπι το φέρνει από την Κιαρασούλα και πιος ξέρει θα έρθει ο γιατρός να πάμε να μετρήσουμε την πίεση γιατί αυτού είναι η παρηγοριά τους και όταν μάθουν ότι ήρθε ο γιατρός δεν μένει κανένας από 50 χρόνων μέχρι 100 θα βρεθούν στο ιατρείο εκεί γίνεται η γεροντίστικη συνάντηση κάθε 10 μέρες για την πίεση αλλά να πουν και καμιά παλιά ιστορία από τα παλιά τους χρόνια που θυμάται. Έτσι αφού τους μετρήσει όλους άλλοι για τα νευρικά και άλλοι για την πίεση σκορπάν για το κουνάκι αλλά οι γριές δεν χορτένουν κουβέντα και ερωτήσεις και επειδή δεν ακούν καλά λόγω γερατιάς φωνάζει η μία στην άλλη πόσου είχες μωρή γιώργαινα; μη ρουτάς δεν είναι για κουβέντα 18 η τρανή κι 10 η μικρή τσικαδικιά η γέρος ειρθη τη μετρίση σήμερα; ρωτάει η από τη την θέλει να τη μετρίσει αφού δεν έχει ντηπ η γέρος ούτη τρανή ούτη μικρή είπτε χάπια και του έπεσε κι σιχάση από τέτοια δλια έτσι η γριές καλά ρωτήθηκαν η μια την άλλη για την πίεση αλλά τον γέρο τονέκαναν ρεζίλι μ' αυτά που είπαν χωρίς να σκεφτούν, αυτά λοιπόν έχουν τα χωρία αφού έμειναν όλο οι περασμένες ηλικίες και βρήκαμε κι εμείς ευκαιρία να μάθουμε τα πιο παλιά χρόνια πως ζούσε ο κόσμος στην μια μέρα με πολύ χιόνι δεν είχε να περάσει την ώρα μια γριά και πήγε να βρει παρέα μπήκε στο σπίτι φώναξε τί κάνετε μαρί γυναίκες καλά θια έλα μέσα θα έρθω να ιδώ π σόι καρούλια είναι αυτήν που βλέπετε κάθε μέρα κάτσε θεία τώρα θα αρχίσει.

Κάθισε η γριά και όταν άρχισε κιτούσε με περιέργεια αλλά δεν ήξερε τη έλεγαν αλλά ούτε να διαβάσει τα γράμματα κι εκεί ρώτησε τη την είπες αυτός η νάσιου κιουρξ μαρι γυναίκες αυτήν τη σισταλικού; την πάρει ουχ κακό χρόνο νάχει ειμή δε ηξέραμαν τέτοια εκείνα τα χρόνια μια φουρά θυμάμαι ήμα αραβονιασμένοι μη το μακαρίτη κι από που μερισκη του παλιοσκλου απου μαιν μαναχημ ήρθη ψηλα και δεν τουν καταλαβα ειχη τα γουρνουσαρχα σταματη κη μη τηρουσε κι δεν εκρινε εγώ τουν αφσα να ιδω τη θα κανη αλα εκινη την φωρα φουρνουσα τη γαστρα κι αφου τηρουσε και τηρουσε κατη θέλησε να μη τη κιαπλοσε του χερι αμ δε χασουμραω κιαρπαζου του ξυθαλη κι τραβαω αλα δεν τουνπετχα καλα ληγο στου σβωερκου απλλα προλαβε κιαμπίθησ απτο πησω μπαλκονακι έτσι η γρια δεν ειρθε μόνο το έργω να ιδη αλα ειχε και το δικό της επεισόδιο που το παρακολούθησα πιο καλά με μεγάλη προσοχή.

ΚΑΣΤΕΛΛΟ

Με σεβασμό στη νυχτερινή σας έξοδο, ετοιμάσαμε και φέτος το καλλίτερο πρόγραμμα, για να συμβάλουμε στην επιτυχία του χορού σας και να περάσετε αξέχαστες βραδιές.
7 Φεβρουαρίου ημέρα Παρασκευή.

Βαγγέλης Περπινιάδης - Ρένα Κουμιάτη
Μιχάλης Βιολάρης - Νάνα Σέργη
Κώστας Τσαμπάς - Χρήστος Ιωάννου
Αλέκα Μαντά
Μπαλέτο- Χορογραφίες: Σταύρου Μαρκούλη
Καλκή Διεύθ. Ορχήστρα: Τόλης Νικολάου
Μπουζούκι: Βαγγέλης Ράγιας
Κλαρίνο: Πάνος Πλαστήρας
Βιολί: Λάζαρος Ευθυμίου

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

1. Πολύβιος Καλαντζής 3.000 Ζακύνθου 3 Χολαργός 155-62
2. Μαστραπάς Ελευθέριος 3.000
3. Οικονόμου Λάμπρος 1.000
4. Λατίνος Απόστολος 1.500
5. Ευάγγελος Σ. Στεφάνου Κυρίτης 1.000
6. Κυρίτης Βάιος 1.500
7. Ρεφενές Νίκος 1.000
8. Γιαννάκος Απόστολος 1.000

ΘΑΝΟΝΤΕΣ

Κουτσώνας Κλεάνθης
Κυριαζής Θωμάς
Σκούφης Ηλίας
Θερμά συλυπητήρια στις οικογένειές τους εκ μέρους του Συλλόγου των απανταχού Μορφοβουνιωτών.

Και μερικά ρητά και γνωμικά

- Ζωή χωρίς γιορτές και Πανηγύρια μοιάζει με μακριά οδοιπορία χωρίς κανένα πανδοχείο στη διαδρομή (βίος ανεόρταστος μακρά οδός απανδοκευτος», Δημόκριτος).
- Εχουμε δύο αυτιά αλλά ένα στόμα, για να ακούμε περισσότερα και να λέμε λιγότερα (Ζήνωνας).
- Οι γέροντες είναι δυο φορές παιδιά («δύο παιδιάδες οι γέροντες», Πλάτωνας).
- Φρόντισε να περάσεις τη ζωή σου όσο γίνεται πιο αθόρυβα (χωρίς επιδείξεις κ.λπ. «Λάθε βιώσας», Δημόκριτος).
- Ο χρόνος θεραπεύει κάθε λύπη («Λύπης πάσης γίνετ' ιατρός χρόνος», Δίφιλος).
- Μη λές λίγα με πολλά λόγια, αλλά πολλά με λίγα λόγια (Πυθαγόρας).
- Το να προσπαθείς να νουθετήσεις (να συμβουλεύσεις) γέρο, είναι σαν να προσπαθείς να θεραπεύσεις νεκρό (Φιλήμων).
- Οι άλλοι ζουν για να τρων, ενώ εγώ τρώω για να ζω (για να διατηρούμαι στη ζωή, Σωκράτης).
- Ο πλούσιος χωρίς γνώση και αισθήματα μοιάζει σαν γάιδαρος με χρυσό χαλινόρι (φιλόσοφος Διογένης).

ΣΚΟΤΩΣΕ ΤΟ ΛΥΚΟ

Το λύκο που είχε προκαλέσει ζημιές στα κοπάδια της περιοχής Νεβροπόλεως τον Αύγουστο κατάφερε και σκότωσε ο Θωμάς Δη. Ρεφενές. Ο κτηνοτρόφος σκότωσε το λύκο την ώρα που επιτέθηκε στο κοπάδι του, στη θέση «Καπελίνα». Λίγες μέρες αργότερα άλλος λύκος επιτέθηκε σε κοπάδι σε γειτονική κοινότητα, γεγονός που επιβεβαίωσε τις εκτιμήσεις για αγέλη λύκων στην περιοχή.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

- Όταν ο φιλάργυρος (πολύ φιλοχρήματος ή παραδόπιστος) Ερμολάκης πέθαινε, έγραψε κληρονόμο της περιουσίας του τον ίδιο τον εαυτό του! Γεμάτος αγωνία, ανασηκόνοντας για λίγο στο κραββάτι και λογάριζε πόσα χρήματα θα έδινε στους γιατρούς αν τον γιάτρευαν, και πόσα θα πλήρωνε προκαταβολικά για έξοδα της κηδείας του, αν πέθαινε αμέσως. Μόλις βρήκε ότι, αν γιάτρευονταν και σώζονταν θα πλήρωνε μια δραχμή παραπάνω, είπε: «Με συμφέρει να πεθάνω!» Και ξαπλώθηκε ξαψυχώντας, παίρνοντας μαζί του μια πεντάρα που χρειάζονταν για τη βάρκα του χάρου. Τότε βέβαια οι δικαιούχοι κληρονόμοι άρπαξαν ευχαρίστως τα χρήματά του....
- Όταν η ρωμαία φαβία επαναλάμβανε ότι ήταν τριάντα ετών, ο μεγάλος ρήτορας και πολιτικός Κικέρωνας είπε: «Είναι αλήθεια την ακούω που το λέει εδώ και είκοσι χρόνια».
- Ο Πομπώνιος έδειξε στον Καίσαρα ένα τραύμα που δέχτηκε στο πρόσωπο, στη διάρκεια κινήματος του Σουλπίκιου εναντίον του αυτοκράτορα. Περηφανεύονταν όμως ότι το έπαθε πολεμώντας στο πλευρό του Καίσαρα, κι αυτός του είπε: «Όταν το βάζεις στα πόδια, ποτέ να μην κοιτά πίσω».
- Σε κάποιον που κλαψούριζε γιατί η γυναίκα του είχε κρεμαστεί από μια σκιά, ο Κικέρωνας είπε: «Δώσε μου σε παρακαλώ ένα κλαδί απ' αυτό το δένδρο, για να το φυτέψω στον κήπο μου»...

ΤΑ ΠΑΓΑΝΑ

Ανάμεσα στις διάφορες παραδόσεις τις σχετικές με το Δωδεκαήμερο των Χριστουγέννων είναι και η λαϊκή παράδοση για τους καλικάντζαρους, τα γνωστά παγανά. Σύμφωνα με τις λαϊκές δοξασίες, είναι δαιμονικά όντα, που εμφανίζονται κατά το δωδεκαήμερο απ' τα Χριστούγεννα μέχρι τα φώτα και πειράζουν τους ανθρώπους. Ο λαός τους φαντάζεται διαφορετικά κατά περιοχές και τους δίνει διάφορες ονομασίες. Γενικά τους θεωρούν άσχημους, με μακριά νύχια και πόδια και νύχια όμοια με του τράγου, κουτσούς, στραβοπόδαρους, μονοπόδαρους ή κουλοχέρηδες και στραβόχερους. Στη Θεσσαλία-Μακεδονία τους λένε και καρκάντζαλους, στη Πελοπόννησο λέγονται λυκοκετζαίροι ή λυκοτσάγκαροι, στην Ηπειρο ανάκαρτοι, στην Κύπρο Πλανήταροι και αλλού με διάφορα άλλα ονόματα, όπως κωλοβελόνηδες, παρωρίτες, καλιοντζήδες κ.λπ. Σε κάποια νησιά λένε ότι είναι σαντους ανθρώπους, αλλά μαύροι κι άσχημοι, πολύ ψηλοί και φοράνε σιδεροπάπουσα. Πάντως είναι γενική η αντίληψη ότι είναι όντα ενοχλητικά, που κάνουν πολλά σε βάρος των ανθρώπων: μολύνουν τα νερά, μαγαρίζουν τα φαγητά και τα οικιακά σκεύη, κατεβαίνοντας τη νύχτα απ' την καπνοδόχο του τζακιού στο σπίτι. Ακόμα πιστεύουν ότι αρπάζουν μικρά παιδιά και στη θέση τους αφήνουν μικρά καλικάντζαράκια. Για να τους διώξουν, οι άνθρωποι κάνουν διάφορες μαγικές ενέργειες, όπως φκείαχνουν σταυρό πάνω στα δοχεία και τις πόρτες, λένε εξορκισμούς, αλείφουν τις βρύσες του χωριού με χοιρινό λίπος κ.λπ. Στη γη, όπως πιστεύουν, ανεβαίνουν την παραμονή των Χριστουγέννων και λένε ότι «έρχονται από της γης από κάτω όλο τον χρόνο πελεκάν με τσεκούρια για να κόψουν το δέντρο που βαστάει τη γη». Τη νύχτα γυρίζουν στους δρόμους, καβαλικεύουν τους περαστικούς και τους αναγκάζουν να χορεύουν μαζί τους δαιμονικούς χορούς. Εξαφανίζονται το πρωί, με το λάλημα του πετεινού. Τα φώτα φεύγουν από τη γη, γιατί φοβούνται τον παπά που αγιάζει τα σπίτια. Καθώς φεύγουν λένε αυτά τα λόγια:

«Φύγετε να φύγουμε έρχετ' ο τουρλόπαπας με την αγιαστούρα του και με τη βρεκτούρα του».

Ο πατέρας της Λαογραφίας Νικ. Πολίτης λέει ότι οι Καλικάντζαροι έχουν σχέσει με τις μεταμφιέσεις που γίνονται στη διάρκεια του δωδεκαήμερου. Άλλοι υποστηρίζουν ότι είναι κατάλοιπο αρχαίων αντιλήψεων, σύμφωνα με τις οποίες υποχθόνιοι δαίμονες ανέβαιναν πάνω στη γη και ζούσαν για λίγο διάστημα ανάμεσα στους ζωντανούς.

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ασχημα ξεκίνησε την φετινή της πορεία η ομάδα του χωριού μας. Είναι όπως και πέρυσι στην Β' Ερασιτεχνική κατηγορία στο Γ' όμιλο. Οι παίκτες του «Μαύρου Καβαλάρη» δεν κατάφεραν να σημειώσουν νίκες και τις τελευταίες αγωνιστικές φαινονταν να ικακοποιούνται με ισοπαλίες. Την Κυριακή 24 Νοεμβρίου η ομάδα ξέσπασε επί του Ολυμπιακού Παλαιοκλήσιου. Νίκησε με σκορ 5-1 παρά τις άσχημες καιρικές συνθήκες (έπαιξε με ομίχλη).

Βαθμολογικά η ομάδα ευρίσκεται στην δέκατη (10) θέση και οι ομάδες που αγωνίζονται είναι 14.

Ας ελπίσουμε ότι η καλή εμφάνιση που έκανε τελευταία να αποτελέσει την αρχή μιας νικηφόρας πορείας και να απαλλάξει τους παίκτες και τους φιλάθλους από το άγχος της εσοχής της ομάδας.

Οι καιρικές συνθήκες θα προσδιορίσουν το χρόνο που θα συνδεθούν τα νέα τηλέφωνα στο χωριό.

Το τηλεφωνικό κέντρο έχει ολοκληρωθεί ενώ γίνονται ήδη οι εργασίες εγκατάστασης υπόγειου δικτύου μέσα στο χωριό. Οι εκτιμήσεις αναφέρουν τις αρχές Απρίλη, ως ημερομηνία του χρόνου σύνδεσης των 100 περίπου τηλεφώνων.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΚΑΡΔΙΤΣΙΩΤΗ ΗΘΟΠΟΙΟ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΗ ΓΙΩΡΓΟ ΝΑΚΟ

του ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗ ΚΑΛΥΒΙΩΤΗ

Α' Η ΖΩΗ ΤΟΥ

Ο Γιώργος Νάκος ήταν γνωστός στο Πανελλήνιο, κύρια σαν ηθοποιός της Επιθεώρησης και λιγότερο σαν δημοτικός τραγουδιστής. Κατάγονταν από το Μορφοβούνι (Βουνέσι) της Καρδίτσας, χωριό που φημίζεται για τους γλεντζέδες κατοίκους του. Γνήσιος εκφραστής της παράδοσης αυτής των Βουνεσιωτών, ήταν ο Νάκος. Παράδοση που συνεχίστηκε και συνεχίζεται σήμερα με τους τραγουδιστές **Αντώνης Σκούφη** ή **Αγραφιώτη** (σκοτώθηκε σε δυστύχημα το 1981), τον αδελφό του **Σωτήρη Σκούφη** και τον **Δημήτρη Κατοίκο**.

Γεννήθηκε όπως αναφέραμε στο Βουνέσι, γύρω στο 1905, από γονείς φτωχούς. Πατέρας του ήταν ο Μιχάλης Νάκος, που πέθανε το 1913. Μ'ολις πέθανε ο πατέρας του η μητέρα του που κατάγονταν από τα Φάρσαλα, τον πήρε μαζί με τον αδελφό του το Χρίστο, και φύγαν από το Βουνέσι. Εγκαταστάθηκαν στα Φάρσαλα. Εκεί πέρασε τα παιδικά του χρόνια. Από μικρός αναγκάστηκε να δουλέψει και δεν πήγε σχεδόν καθόλου στο σχολείο. Δούλευε σαν καροποιός. Το 1926 πήγε στην Αθήνα και δούλεψε για ένα χρόνο βοηθός σε ταβέρνα. Το 1927 πήγε στρατιώτης και παρουσιάστηκε στο Τύρναβο.

Απ' τον Τύρναβο τον έστειλαν στην Κρήτη όπου υπηρέτησε 8 μήνες σαν προστάτης οικογένειας με ειδικότητα νοσοκόμου. Μόλις απολυθηκε κατατάχτηκε στην αστυνομία. Πήγε για 6 μήνες στη σχολή της αστυνομίας στην Κέρκυρα, και από εκεί διωρίστηκε στην Αθήνα, στην Αγορανομία. Τραγουδούσε τότε ερασιτεχνικά, κυρίως σε ταβέρνες όπου σύχναζε. Εγινε σιγά σιγά γνωστός και το 1935 ηχογράφησε το πρώτο του τραγούδι στην COLUMBIA. Ήταν το «Ο ΜΩΡΗΑΣ» κλέφτικο, μία από τις μεγαλύτερες επιτυχίες του. Ήδη θεωρείται κι αυτός ένας από τους μεγάλους ερμηνευτές, και τον ζητάνε τα μαγαζιά να δουλέψει. Αλλά επειδή δεν μπορεί να κάνει δυο δουλειές, και στην αστυνομία, και τραγουδιστής, δουλεύει κρυφά.

Τραγούδησε μαζί με τη Ρόζα Εσκενάζυ, τη Ρίτα Αμπατζή, τη Μαρίκα Πολίτισσα, τον Κώστα Ρούκουνα, τον Βαγγέλη Σοφρωνίου και άλλους μεγάλους τραγουδιστές της εποχής.

Δούλεψε και στην περίφημη Ταβέρνα του Πίκινου. Τραγούδησε και ρεμπέτικα. Δεν ηχογράφησε όμως ποτέ του σε δίσκο Ρεμπέτικο τραγούδι. Εφτασε λοιπόν η κύρια ασχολία του να είναι το τραγούδι, κι η Αστυνομία δευτερεύουσα. Σαν γλεντζές που ήταν, η ζωή του ήταν ζωή ρεμπέτη περισσότερο, παρά αστυνομικού.

Το 1935 γεννήθηκε ο πρώτος γιός ο Μιχάλης που ζει σήμερα στην Αθήνα και το 1937 γεννήθηκε ο δεύτερος γιός του ο Σόλωνας, που τον σκότωσαν οι Γερμανοί το 1942, μικρό παιδάκι.

Το 1937 ένα τυχαίο γεγονός αλλάζει τη ζωή του. Ενα βράδυ σε μια ταβέρνα στη λαχαναγορά της Αθήνας, ενώ διασκέδαζε μαζί με φίλους του, άρχισε να μιμείται κάποιο μεθύστακα της περιοχής. Στην ίδια ταβέρνα έτρωγε ο τότε γνωστός θιασάρχης της Αθήνας, ο Μακέδος. Μ'ολις τον είδε του πρότεινε να δουλέψει στο θέατρό του στη θέσση του Ορέστη Μακρή. Είχαν τσακωθεί εκείνες τις ημέρες κι ο Μακρής είχε φύγει από το θίασο του Μακέδου. Ο Μακρής είχε ρόλο μεθύστακα.

Ο Νάκος δεν άφησε να χαθεί η ευκαρία και πήγε στο θίασο. Παιρατήθηκε από την Αστυνομία, δηλώνοντας ψεύτικα ότι ήταν φυματικός ενώ δεν ήταν (βοηθούντος βέβαια και του Μακέδου). Άρχισε λοιπόν η νέα σταδιοδρομία του, σαν ηθοποιός του μουσικού θεάτρου. Είχε το ρόλο του μεθύστακα. Μετά από λίγο καιρό, μέσα στο 1937 πήγε με κάποιον άλλο θίασο στην Κωνσταντινούπολη. Εκανε τον μπεκρή στην επιθεώρηση που παρουσιάζανε και τραγουδούσε δημοτικά τραγούδια. Ξαναγυρίζει στην Ελλάδα, μένει για 3-4 μήνες και ξαναφεύγει στην Κωνσταντινούπολη.

Εκεί δούλευε στο θέατρο και τραγουδούσε σε κέντρα διασκέδασης, συνέχεια μέχρι το πόλεμο. Το 1941 φεύγει από την Κωνσταντινούπολη και μέσω Συρίας πηγαίνει στην Αλεξάνδρεια. Παρουσιάζεται στο στρατό και τοποθετείται στο ψυχαγωγικό τμήμα. Στο τμήμα αυτό ήταν και η Σοφία Βέμπο. Συνεργάστηκε σ' όλη τη διάρκεια του πολέμου μαζί της. Εκανε τον μπεκρή και τραγουδούσε δημοτικά. Με το τέλος του πολέμου, το 1945 πήγε μαζί με τη Βέμπο στην Κύπρο όπου έδωσε παραστάσεις και στη συνέχεια έρχονται στην Ελλάδα. Στην Ελλάδα αρχίζει μόνιμα πλέον να δουλεύει στο θέατρο.

Συνεργάστηκε με τη Βέμπο, αλλά και πολλούς άλλους, ηθοποιούς. Γίνεται πια περισσότερο γνωστός σαν ηθοποιός παρά σαν τραγουδιστής.

Καθιερώνεται μόνιμα στο ρόλο του μεθύστακα. Ήταν τόσο καλός στο ρόλο του, που συναγωνιζόνταν τον Ορέστη Μακρή, τον κατ' εξοχήν μπεκρή του Ελληνικού Θεάτρου.

Περιοδεύει συνέχεια με θιάσους σ' ολόκληρη την Ελλάδα και το εξωτερικό. Το 1951 τον βρίσκουμε στην Κων/πολη στο κέντρο «ΜΑΞΙΜ» με το θίασο της Τζένης Σταυροπούλου. Με τη Σοφία Βέμπο και το θίασό της, «ΤΟ ΠΟΥΛΜΑΝ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ» γυρίζει όλη την Ελλάδα. Ακόμα περιοδεύει με τους θιάσους. Της Σπεράντζας Βρανά, τον Ανδρέα Μπάρκουλη, τον Μιχάλη Βροντάκη, τη Μαρία Νέζερ, τη Μπέμπας Δόξα και άλλων. Το 1960 εμφανίζεται με το μουσικό θίασο της Μπέμπας Κυριακίδου και του Ομήρου Αθηναίου. Στην Κων/πολη στο κέντρο (το Μάρτιο του 1962) «LALÉ» με τον Καζαντζίδη, τη Μαρινέλλα και το Στέλιο Ζαφειρίου. Τον Οκτώβριο του 1962 στη γιορτή του κρασιού στη Λεμεσό της Κύπρου. Το 1963 τον βρίσκουμε στο Άλσος Παγκρατίου, το θίασο του Βασ. Λυκιαρδόπουλου με τη Σούλη Σαμπάχ, μπέμπα Δόξα και άλλους. Συνεργάζεται με το Γιώργο Οικονομίδη στη «Φωλιά της Αλεπούς» στην Πλάκα. Τέλος του 1964 πηγαίνει στον Καναδά με το θίασο των αδελφών Στέλλιος και Αλέκα Στρατηγού και τον Πέτρο Γιαννακό. Μαζί του και ο Τόλης Βοσκόπουλος. Γράφουν οι διαφημίσεις στις αμερικάνικες εφημερίδες της εποχής: «Ο αριστοκράτης ηθοποιός και γλυκύτατος τραγουδιστής με το ηλεκτρικό του μπουζούκι ΤΟΛΗΣ ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΟΣ και ο αμίμητος μπεκρής της Αθήνας, ο τραγουδιστής του βουνού και του κάμπου ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΑΚΟΣ».

Αργότερα, ο Νάκος έμεινε Νάκος κι ο Βοσκόπουλος εκατομμυριούχος!...

Αρχές του 1965 ο ίδιος ο θίασος περιοδεύει στην Αμερική. Το καλοκαίρι του 1965 εμφανίζεται στη σατυρική επιθεώρηση του Μιχάλη Βροντάκη. «Γαργάλατα - Γαργάλατα»: Κάθε μέρα αλλαγή προγράμματος» γράφει η τότε διαφήμιση. Το καλοκαίρι του 1966 εμφανίζεται με την Ελληνική Μουσική Σκηνή του Βασίλη Λυκιαρδόπουλου. Το 1968 εμφανίζεται με το μουσικό θίασο της Σπεράντζας Βρανάς. Το 1969 τον βρίσκουμε στο κέντρο διασκέδασης «ΒΕΔΟΥΙΝΑ» της Λεωφόρου Καβάλας στην Αθήνα με τον Πρόδρομο Τσαουσάκη και το Στέλιο Κηρομήτη. Το 1976 εμφανίζεται στο θέατρο Μινώα στην επιθεώρηση «Ο Καραγκιόζης στο Αιγαίο» και το «Πετρό Νο 2» με τη Ζωζώ Σαπουτζάκη, το Χρόνη Εξαρχάκο, τον Ορέστη Λιάσκο, τη Μαρίκα Νέζερ, το Γιάννη Μιχαλόπουλο, το Μητσάρα, τη Δανάη, το Μίμη Φωτόπουλο και άλλους. Εμφανίζεται και στην τηλεόραση στο σήριαλ «Το παλιό το κατοστάρι». Την τελευταία εμφάνισή του στο θέατρο την κάνει το 1977 στο θέατρο Μινώα, στην επιθεώρηση «Σφιξετε το ζωνάρι» του θιάσου του Κώστα Βουτσά. Αυτή είναι μία σύντομη παρουσίαση της θεατρικής του πορείας, απ' όσα στοιχεία μπορέσαμε να συγκεντρώσουμε.

Σαν χαρακτήρας ήταν γλεντζές, κουβαρδός και φιλάνθρωπος. Ξόδευε τα χρήματα, με την ίδια ευκολία που τα έβγαζε. Παρ' όλο που σταδιοδρόμησε σαν ηθοποιός, πιστεύουμε ότι η μεταπήδησή του στο μουσικό θέατρο ήταν απώλεια για το ελληνικό δημοτικό τραγούδι, που έχασε έτσι ένα σπουδαίο ερμηνευτή. Ο Νάκος ήταν μία σπάνια φωνή. Πέθανε στις 6 Ιανουαρίου 1981 αγνοημένος από παντού (εκτός απ' τους συγγενείς και τους πολύ δικούς τους ανθρώπους). Ο θάνατός του πέρασε απαρατήρητος. Μοναδική εκδήλωση ένα ημίωρο αφιέρωμα στο ραδιόφωνο, στην εκπομπή «Ανθρωποι και άνθρωποι» όπου ο Δημήτρης Κατοίκος (που είναι ανηψιός του) μίλησε γι'

αυτόν στο Γιώργο Παπαδάκη. Όπως οι περισσότεροι απ' τους ανθρώπους, που έδωσαν ολόκληρη τη ζωή τους, για να διατηρηθούν αυτά, που σήμερα εμείς τα βρίσκουμε και λέμε ότι έχουμε παράδοση.

Τούτο το αφιέρωμα είναι ένας ελάχιστος φόρος τιμής στο μεγάλο Καρδίτσιωτη καλλιτέχνη.

Β' Η ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ

Ο Νάκος εντάσσεται στους μεγάλους δημοτικούς τραγουδιστές της προπολεμικής περιόδου, μαζί με το Μήτσο Αραπάκη, το Γιώργο Παπασιδέρη, τον Αντ. Νταλγκά και άλλους. Διακρίθηκε κύρια στα κλέφτικα. Η ερμηνεία του στο τραγούδι «Ο ΜΩΡΙΑΣ» ήταν μοναδική και ανεπανάληπτη μέχρι σήμερα. Είχε προκαλέσει και το θαυμασμό του μεγάλου Μ'ητσου Αραπάκη.

Οι μουσικές προτιμήσεις του ίδιου, και οι επιρροές που δέχτηκε, ήταν οι τρεις παραπάνω τραγουδιστές. Ελεγε χαρακτηριστικά: «Αυτοί που με πειράζουν στο αυτί μου (δηλαδή τον συγκινούν) είναι ο Αραπάκης και ο Νταλγκάς, κύρια ο πρώτος. Λιγότερο ο Παπασιδέρης».

Τα τραγούδια του είναι λίγα, γύρω στα 30. Και τούτο γιατί, με την απασχόλησή του στο θέατρο, δεν ασχολούνταν με την ηχογράφηση δίσκων. Χαρακτηριστικό είναι ότι τα μισά περίπου τραγούδια του ηχογραφήθηκαν την περίοδο 1935-1938, πριν δηλαδή ασχοληθεί οριστικά με το θέατρο. Ηχογράφησε τραγούδια σε δίσκους 78 στροφών (γραμμοφώνου) και σε δίσκους 45 στροφών. Στις 78 στροφές ηχογράφησε γύρω στα 20 τραγούδια μέχρι το 1954.

Είναι όλα δημοτικά και οι ερμηνείες του θεωρούνται κλασικές. Οι δίσκοι κυκλοφόρησαν σε αλληπάλληλες επανεκδόσεις, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Αμερική, Αγγλία και αλλού. Όταν καταργήθηκαν οι δίσκοι 78 στροφών κυκλοφορούν πάλι σε επανέκδοση απ' την ίδια μήτρα στις 45 στροφές. Σήμερα, έχουν συμπεριληφθεί σε δίσκους 33 στροφών με επιλογές δημοτικών τραγουδιών, αρκετά τραγούδια του, στις αυθεντικές τους εκτελέσεις.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Είναι γεγονός ότι το Μορφοβούνι (Βουνέσι) έχει βγάλει κατά καιρούς πολλούς άξιους ανθρώπους, που έγιναν γνωστοί όχι μόνο στο Πανελλήνιο, αλλά και στο εξωτερικό.

Σε αντίθεση με άλλες κοινότητες ποτέ το χωριό μας δεν φρόντισε να τιμήσει τα τέκνα του σε κά-

ποια εκδήλωση για την προσφορά τους (και δεν είναι λίγοι αυτοί που θα έπρεπε να τιμηθούν έστω και μετά θάνατο όπως ο Ν. Πλαστήρας, ο Κ. Καφαντάρης, ο Γ. Νάκος, ο Α. Σκούφης). Υπάρχουν και άλλοι διάσημοι βουνεσιώτες ή καταγόμενοι από βουνεσιώτικη οικογένεια όπως ο Δ. Γιολδάσης (ο μεγάλος ζωγράφος) ο Α. Σαμαράκης (ο γνωστός συγγραφέας. Αναλυτικά για την οικογένεια των Σαμαράκηδων είχε γράψει ο Βάγιας Μ. Τσούλας στο 3ο φύλλο της Βουνεσιώτικης φωνής) για τους οποίους δεν έγινε καμιά αναφορά ή ένα αφιέρωμα.

Κλείνοντας εδώ την εισαγωγή ελπίζοντας ότι πέρα από τους προαναφερθέντες υπάρχουν και άλλοι πολλοί όπως ο Σ. Σκούφης, ο Δ. Κατοίκος από τραγουδιστές, ο Ε. Καφαντάρης, άλλοι γνωστοί, επιστήμονες επιτυχημένοι επιχειρηματίες, άνθρωποι δυναμικοί, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό που ο χώρος δεν επιτρέπει να αναφερθούν όλοι μαζί.

Το αφιέρωμα που ακολουθεί δυστυχώς δεν γράφηκε από Βουνεσιώτη για κάποια ανάλογη εκδήλωση, δημοσιεύτηκε στον Ε' τόμο (1986) του Καρδίτσιώτικου Περιοδικού «ΓΝΩΣΗ και ΓΝΩΜΗ που εκδίδει η ΕΝΩΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ».

Από το εννιάσελιδο αφιέρωμα που έγραψε ο Α. Καλυβιώτης εμείς επιλέξαμε το βιογραφικό τμήμα αφαιρώντας τις φωτογραφίες και το κεφάλαιο της Δισκογραφίας.

Ελπίζοντας ότι η αναδημοσίευση θα αποτελέσει την αρχή αν όχι για ανάλογα αφιέρωματα τουλάχιστον για την δημοσίευση έστω και μικρών κειμένων που θα θυμίσουν στους παλιούς και θα γνωρίσουν στους νεότερους τους μεγάλους Βουνεσιώτες

Νάνος Ι. Παναγιώτης

Η ΜΟΝΗ ΑΓ. ΤΡΙΑΔΟΣ ΒΟΥΝΕΣΙΟΥ

του Παναγιώτη Ι. Νάνου

Ο χώρος των Αγράφων είναι διάσπαρτος μνημείων. Κάποια από αυτά είναι γνωστά και συγκεντρώνουν επισκέπτες. Υπάρχουν άλλα που μένουν έρημα, σιωπηλά και ανπιστέκονται στο χρόνο. Συχνά έχουν αξιόλογη ιστορία που κανείς δεν έχει καταγράψει. Στην κατηγορία αυτή ανήκει και η μονή Αγ. Τριάδος Μορφοβουνίου. Επιχειρείται μια πρώτη καταγραφή, περιήληψη της οποίας ακολουθεί.

Δύο περίπου χιλιόμετρα από το Μορφοβούνι στα Β.Α. υπάρχει το μοναστήρι Αγ. Τριάδος Μορφοβουνίου το οποίο σήμερα είναι μετόχι της Ι.Μ. Κορώνας. Το σημερινό μοναστήρι είναι κτισμένο στην ίδια θέση που παλιά υπήρχε μοναστήρι η εκκλησία. Σύμφωνα με την λίθινη επιγραφή που υπάρχει στην νότια είσοδο «ΕΚΤΙΣΘΕΙ ΕΤΕΙ 1858 ΥΠΟ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΟΣ ΕΚ ΓΡΑΛΙΣΤΗΣ ΑΓΡΑΦΩΝ». Ο κτήτωρ Αθανάσιος γεννήθηκε περί τα 1800 στη Γράλιστα. Ασκείτησε σε νεαρή ηλικία στο Αγ. Ορος και επέστρεψε στη γεννιότητά του με σκοπό να κτίσει μοναστήρι. Η θέση που επέλεξε για το σκοπό αυτό τον έφερε σε σύγκρουση με τους κατοίκους της κοινότητας που απογοητευμένος εγκαταστάθηκε σε μια σπηλιά όπου μέχρι και σήμερα είναι γνωστή ως «τ' πνευματικού η τρύπα».

Εργάστηκε ακούραστα για την κατασκευή μοναστηριού. Τα χρήματα συγκέντρωσε όχι μόνο με εράνους αλλά και με δάνεια και με ενοίκια της Δεκάτης τριών χωριών.

Ο ναός του μοναστηριού είναι αθωνίτικος τετρακίονος, σύνθετου τύπου. Η στέγη του τρούλου είναι ψηλή και γύρω- γύρω υπάρχουν 12 μικρά παράθυρα στεφανομένα με αψίδες. Η στέγη του τρούλου είναι σκεπασμένη με σχιστόπλακες. Στο

εσωτερικό έχει ξυλόγλυπτο τέμπλο που φιλοτεχνήθηκε το 1875. Ο ναός έχει δύο εισόδους παρουσιάζει ενδιαφέρον γιατί δείχνει 4 ανθρώπους να κουβαλούν στον ώμο τους τους αριθμούς 1,8,5,8 σχηματίζοντας έτσι την χρονιά που κτίστηκε. Οι άνθρωποι μοιάζουν να τρέχουν και οι αριθμοί επιβάλλονται σ' αυτούς. Στην νότια είσοδο υπάρχουν λιθανάγλυφες παραστάσεις με λουλούδια και φτερωτούς Αγγέλους, 1 σταυρό και η επιγραφή «ΝΕΟΦΥΤΟΥ ΦΑΝΑΡΙΟ ΦΕΡΣΑΛΩΝ». Πάνω από την τοξωτή είσοδο υπάρχει λιθανάγλυφος ο δικάφαλος Αητός του Βυζαντίου. Η μονή αρχικά ήταν σταυροπηγιακή. (Υπαγόταν εκκλησιαστικά απ' ευθείας στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως).

Ο προαυλικός χώρος του ναού είναι μεγάλος και είναι περιφραγμένος με ψηλό τοίχο που το κάνει να μοιάζει από μακριά σαν μικρό κάστρο. Στην Ανατολική μόνο πλευρά το ύψος είναι χαμηλό (2 μέτρα περίπου). Β.Δ. και εν μέρη Ν. το ύψος φτάνει τα 8 μέτρα. Τόσο η εκκλησία τόσο και το τείχος είναι ιδιαίτερα επιμελημένα γεγονός που φανερώνει την ικανότητα των τεχνικών.

Το τείχος αυτό προστάτευσε κατά καιρούς το μοναστήρι και σύμφωνα με τις προφορικές μαρτυρίες «Τούρκος δεν το πάτησε».

Στην αυλή του ναού στη νότια πλευρά υπάρχει πέτρινη βρύση η οποία όλο το χρόνο τρέχει γάργαρα νερό.

Κελλιά το μοναστήρι δεν έχει γιατί το 1943 το έκαψαν οι Ιταλοί και καταστράφηκαν ολοσχερώς. Το 1938 μετά από ενέργειες του τότε Μητροπολίτη Ιεζεκιήλ το μοναστήρι μετατρέπεται σε σανατόριο φυματικών. Την 9/6/38 γίνονται τα επίσημα εγκαίνια παρουσία του Νομάρχη Τρικάλων και άλλων επισήμων. Αρχικά διέθετε 25 κλίνες για τους ασθενείς της επάρατου τότε φυματώσης. Ήταν το μόνο «ειδικό» Νοσοκομείο στην Θεσσαλία και ασθενείς από όλη την Θεσσαλία, κύρια καπνεργάτες του Βόλου καταφεύγουν εδώ. Λειτουργεί με πολύ καλά αποτελέσματα και αρκετοί φεύγουν θεραπευμένοι. Η φήμη του απλώνεται γρήγορα (η φήμη αυτή έστελνε μέχρι το 1960-5 φυματικούς στο Βουνέσι για παραθέρση). Το 1940 διαθέτει περίπου 50 κλίνες και το υπουργείο Υγιεινής εγκρίνει άλλα 2.600.000 δρχ για επέκταση και δημιουργία άλλων 50 κλινών. Αρχιτέκτων του υπουργείου συντάσσει σχετική μελέτη. Όμως ο πόλεμος δεν επιτρέπει κανένα σχέδιο

επέκτασης. Οι φυματικοί αρχίζουν να αποχωρούν και το 1943 στο σανατόριο βρίσκεται μόνο ο φύλακας. Ανεβαίνοντας οι Ιταλοί από την Γόλτσα στο Βουνέσι το πυρπολούν. Δεν έμεινε τίποτα από το τριώροφο κτίριο του Σανατορίου. Μετά τον πόλεμο το 1947-8 ο Ιεζεκιήλ επανδραστηροποιείται και επανέρχεται στα σχέδια του '40. Όμως ο εμφύλιος και οι ιδιόμορφες συνθήκες της περιοχής είναι σοβαρό εμπόδιο. Το κράτος δεν συμπαραστέκεται και ο μητροπολίτης κάνει έκκληση στους ομογενείς. Ανταποκρίνεται ο σύλλογος Θεσσαλών της Ν. Υόρκης στέλνει 10.0000 δολάρια και υπόσχεται κι' άλλα. Το 1952 ο Ιεζεκιήλ πεθαίνει και μαζί του η επιμονή για επανίδρυσή του.

Σήμερα γίνονται προσπάθειες αξιοποίησης και συντήρησης του Μοναστηριού. Ηδη επισκευάστηκε η σκεπή, διαμορφώθηκε ο προαυλικός χώρος και ήρθε το νερό στην βρύση. Σύντομα ο εξωτερικός χώρος θα δενδροφυτευτεί.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ-ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙ

Με ικανοποιητικούς ρυθμούς προχωρεί η διάνοξη του δρόμου Μητρόπολη-Μορφοβούνι. Ο δρόμος έχει πρόχειρα ενωθεί για την διευκόλυνση των χωματουργικών μηχανημάτων από την μια κατεύθυνση στην άλλη. Όπως είναι γνωστό το έργο συνεχίζει ο ίδιος εργολάβος από τις δύο κατευθύνσεις.

Τα μηχανήματα εργάζονται στην κατεύθυνση από Μητρόπολη. Από την αντίθετη κατεύθυνση ο δρόμος έχει προχωρήσει και έχει σταματήσει 300 μέτρα πιο κάτω από το εκκλησάκι της Αγ. Παρασκευής.

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙΟΥ

Με πρωτοβουλία του Συλλόγου Μορφοβουνιωτών Καρδίτσας πραγματοποιήθηκε στα μέσα του Μάρτη προληπτική Οδοντιατρική εξέταση των μαθητών του Δημοτικού Σχολείου της Κοινότητας Μορφοβουνίου.

Την εξέταση πραγματοποίησε ο οδοντίατρος κ. Ντάφος Πολύκαρπος, ο οποίος υπηρετεί στο Νοσοκομείο Καρδίτσας και ανταποκρίθηκε με μεγάλη προθυμία σε σχετικό κάλεσμα του συλλόγου.

Αφού έγινε ενημέρωση στα παιδιά, μοιράστηκαν ειδικά έντυπα και ενημερωτικά φυλλάδια και διανεμήθηκαν οδοντόκρεμες δωράειν (προσφορά μεγάλης εταιρίας).

Σύμφωνα με πρόγραμμα του συλλόγου οι επισκέψεις θα προαγαποποιούνται κάθε χρόνο.

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Μειώθηκε δραματικά ο αριθμός των μαθητών του Δημοτικού Σχολείου του χωριού μας. Την φετινή σχολική χρονιά παρακολουθούν 14 παιδιά (μαζί με τα νήπια). Υπηρετούν δύο δάσκαλοι (ο ένας είναι ο Δημητράκης Τσιαντής) και μια Νηπιαγωγός.

Το άλλοτε επταθέσιο Δημοτικό σχολείο με τις δεκάδες μαθητών σε κα' θε τάξη οδεύει σταδιακά στο κλείσιμο.

ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Η επαγγελματική αποκατάσταση των νέων είναι από τα πιο καυτά προβλήματα της εποχής μας, όπως εξάλλου ήταν και σε κάθε εποχή. Η αβεβαιότητα η ανασφάλεια, η ανεργεία, η μεγάλη ζήτηση και η μικρότερη προσφορά θέσεων, με τη στα-

θερή και αχόρταγη επιδίωξη των οικονομικά ισχυρών για αύξηση των κερδών τους, κάνουν το πρόβλημα της εργασίας σήμερα πολύ οξύτερο. Κάθε χρόνο μια ολόκληρη στρατιά νέων που τελειώνουν το λύκειο αναζητούν μια θέση στον επαγγελματικό στίβο. Απ' τις 150 περίπου χιλιάδες που δίνουν εξετάσεις στα ανώτατα και ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα, πετυχαίνουν οι 40.000 περ. χιλιάδες. Οι άλλοι είτε ξαναδοκιμάζουν δίνοντας πάλι εξετάσεις, είτε αναζητούν μια θέση στην ελεύθερη αγορά εργασίας, ζώντας με το άγχος και την αγωνία οι ίδιοι και το οικογενειακό τους περιβάλλον.... Νομίζοντας ότι και η ενημέρωση παίζει κάποιο θετικό ρόλο σ' αυτό το πρόβλημα, θα αναφερθούμε με το σημείωμα αυτό σε κάποια επαγγέλματα, που δεν είναι ίσως πολύ γνωστά.

- Βρεφοκόμος: φρονίζει τα βρέφη και τα νήπια. Είναι μόνο για γυναίκες. Σχολές Νηπιοβρεφοκόμων λειτουργούν στην Αθήνα και στα Γιάννενα. Μπαίνουν απόφοιτες λυκείου από οποιαδήποτε δέση και οι προϋποθέσεις εισαγωγής καθορίζονται από το Υπουργείο Παιδείας. Στη σχολή Βρεφοκόμων στην Αθήνα λειτουργεί και τμήμα βοηθών βρεφοκόμων για απόφοιτες γυμνασίου. Οι βρεφοκόμοι μπορούν να εργαστούν σε βρεφονηπιακούς σταθμούς του δημοσίου, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, σε ιδρύματα και συλλόγους, σε νοσοκομεία και κλινικές παιδιών κ.λπ.

- Ξεναγός: Οι υποψήφιοι είναι απόφοιτοι λυκείου ή εξεταξίου γυμνασίου ηλικίας μέχρι 33 ετών. Εξετάζονται σε μία ξένη γλώσσα και μετά στα υπόλοιπα μαθήματα (έκθεση, ιστορία, γεωγραφία). Η εκπαίδευση διαρκεί 3 χρόνια.

- Γραφίστας: Γίνεται κάποιος ύστερα από εξετάσεις στα Τ.Ε.Ι. από την 1η δέση λυκείου. Η εκπαίδευση είναι 3 χρόνια. Η σχολή είναι στην Αθήνα (Σχολή Γραφικών και Διακοσμητικών Τεχνών). Ο γραφίστας μπορεί να ασχοληθεί σε εκδοτικούς οίκους, διαφημιστικά γραφεία, τηλεοπτικούς σταθμούς κ.λπ.

- Σχεδιαστής: Η εκπαίδευση του σχεδιαστή γίνεται στο τεχνικό λύκειο ή σε κέντρα ελεύθερων σπουδών. Οι σχεδιαστές μπορούν να εργαστούν σε δημόσιες υπηρεσίες (υπουργείο Χωροταξίας, σε τεχνικές εταιρίες Δήμων, στη ΔΕΗ, ΟΤΕ) καθώς και σε ιδιωτικές εταιρίες ή σε τεχνικά γραφεία.

- Τεχνολόγος εκτροφής θηραμάτων. Η εκπαίδευση γίνεται στη Σχολή Τεχνολόγων Γεωπονίας του ΤΕΙ Λάρισας που έχει ειδικό τμήμα εκτροφής θηραμάτων στην Καρδίτσα. Δίνουν εξετάσεις απόφοιτοι λυκείου απ' την Γ' δέση και η φοίτηση είναι 3 χρόνια. Όσοι τελειώνουν μπορούν να εργαστούν στις δασικές υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, σε ομοσπονδίες κυνηγετικών συλλόγων ή σε ιδιωτικά εκτροφεία θηραμάτων.

- Ιατρικός επισκέπτης: Ενημερώνει του γιατρούς και τους φαρμακοποιούς για τα προϊόντα της φαρμακευτικής εταιρίας που αντιπροσπεύει (φάρμακα, ιατρικά εργαλεία και όργανα). Δεν υπάρχουν δημόσιες σχολές για την εκπαίδευση ιατρικών επισκεπτών. Εκπαιδεύονται από τις εταιρίες που τους προσλαμβάνουν.

- Διαφημιστής: Τμήματα Εμπορίας και Διαφήμισης λειτουργούν στα ΤΕΙ Αθήνας και Θεσσαλονίκης. Γίνονται δεκτοί με εξετάσεις απόφοιτοι λυκείου από την Δ' δέση. Ο διαφημιστής μπορεί να απασχοληθεί σαν υπάλληλος σε διαφημιστικές εταιρίες ή σε εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις, ή να ανοίξει δικό του διαφημιστικό γραφείο.

- Βιβλιοθηκονόμος. Επιλέγει, αγοράζει, οργανώνει και συντηρεί με συστηματικό τρόπο το έντυπο και μη έντυπο υλικό μιας βιβλιοθήκης. Η εκπαίδευση γίνεται στα τμήματα βιβλιοθηκονομίας που λειτουργούν στα ΤΕΙ Αθήνας και Θεσσαλονίκης με εξετάσεις από την Δ' δέση.

Η φοίτηση είναι τρία χρόνια. Ο βιβλιοθηκονόμος μπορεί να εργαστεί σε διάφορες βιβλιοθήκες, εθνικές, δημοτικές, πανεπιστημιακές κ.λπ.

- Οδοντοτεχνίτης. Σχεδιάζει και φτιάχνει οδοντοιατρικές εργασίες και συνεργάζεται με οδοντογιατρούς. Η εκπαίδευση γίνεται στο τμήμα Τεχνολόγων Οδοντοτεχνικής του ΤΕΙ Αθήνας, ύστερα από εξετάσεις από την 2η δέση. Απόφοιτοι του Τεχνικού και Επαγγελματικού Λυκείου μπορούν να μπουν και χωρίς εξετάσεις σύμφωνα με τα βαθμό του απολυτηρίου. Οι οδοντοτεχνίτες μπορούν να εργαστούν και ως μισθωτοί σε οδοντοτεχνικά εργαστήρια κλινικών, νοσοκομείων και άλλων ιδρυμάτων.